Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 861/2007 af 11. juli 2007 om indførelse af en europæisk småkravsprocedure og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1896/2006 af 12. december 2006 om indførelse af en europæisk betalingspåkravsprocedure

COM(2013) 794 final — 2013/0403 (COD)

(2014/C 226/08)

Ordfører: Reine-Claude Mader

Europa-Parlamentet og Rådet besluttede henholdsvis den 9. december 2013 og den 16. december 2013 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»*Forslag til Europa-Parlamentets og rådets forordning om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 861/2007 af 11. juli 2007 om indførelse af en europæisk småkravsprocedure og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1896/2006 af 12. december 2006 om indførelse af en europæisk betalingspåkravsprocedure*«

COM(2013) 794 final — 2013/0403 (COD).

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som vedtog sin udtalelse den 11. marts 2014.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 497. plenarforsamling den 25.—26. marts 2014, mødet den 25. marts, følgende udtalelse med 128 stemmer for, 2 imod og 1 hverken for eller imod:

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) tager forordningsforslaget, der skal lette adgangen til domstolene i sager om grænseoverskridende tvister og dermed bidrage til øget grænseoverskridende handel, behørigt ad notam.

1.2 Det støtter udvidelsen af anvendelsesområdet for proceduren ved at hæve beløbsgrænsen til 10.000 euro og udvide begrebet »grænseoverskridende tvister«, hvilket giver forbrugerne og SMV'erne udvidede muligheder for adgang til proceduren.

1.3 EØSU tilslutter sig den begrænsning af sagsomkostningerne, som forordningen indfører, da disse omkostninger udgør en reel stopklods for forbrugernes og de mindre virksomheders beslutning om at anlægge sag. Det anbefaler dog klart at definere, hvad der menes med »sagsomkostninger« for at gøre foranstaltningen effektiv.

1.4 Det noterer sig med tilfredshed, at forordningen fastsætter, at retsafgørelser kan fuldbyrdes uden at benytte eksekvaturproceduren.

1.5 EØSU mener, at den europæiske småkravsprocedures succes ikke kun afhænger af, at beløbsgrænsen forhøjes, men i lige så høj grad af, at de dermed forbundne formaliteter forenkles og gøres mere brugervenlige.

1.6 Udvalget tager Kommissionens ønske om at fremme anvendelsen af nye teknologier til efterretning på trods af, at denne tilgang afviger fra velkonsolideret praksis og vil få konsekvenser for retternes funktionsmåde. Desuden vil det nok indtil videre være svært at realisere i alle de små retter.

1.7 Udvalget mener imidlertid, at alle mål og midler, der kan gøre formaliteterne lettere for parterne, bør støttes, såfremt de ikke svækker udøvelsen af parternes ret til forsvar og anvendelsen af de grundlæggende principper for civil retspleje, som alle medlemsstaterne anerkender. Udvalget bemærker, at disse teknologier kun vil blive benyttet til kommunikation med parterne med deres billigelse, hvilket det bifalder.

1.8 I denne forbindelse rejser EØSU spørgsmålet om, hvilke klageadgange der stilles til rådighed i forordningen om en småkravsprocedure.

1.9 EØSU understreger ligeledes nødvendigheden af at være meget opmærksom på sikkerheden og fortroligheden i forbindelse med elektronisk kommunikation som led i en retssag.

1.10 Udvalget understreger behovet for at medtænke bistand til små og mellemstore virksomheder og forbrugerne i hele procedureforløbet, især fordi det ikke er obligatorisk at bruge advokat, hvilket forudsætter, at der afsættes midler, herunder økonomiske, til denne opgave.

1.11 På det punkt mener det, at forbrugerorganisationer, de europæiske forbrugercentre og erhvervsforbund, som har erfaringer på området, kan spille en positiv rolle i ydelsen af denne bistand og med henblik på at informere om, at en sådan procedure eksisterer.

1.12 EØSU henleder opmærksomheden på, at det tilstræbte mål om at fremme bilæggelsen af mindre tvister kun kan nås, hvis de forskellige aktører i retterne og de forskellige juridiske undervisningssteder ([1]) spreder passende information om forordningens eksistens.

1.13 EØSU mener i øvrigt, at procedurens effektivitet kræver, at formularerne er klare og let forståelige for alle. Brugen af det officielle sprog i parternes land under selve proceduren, herunder også på retsmøder, er en af de afgørende betingelser. Kravet bør ikke kun gælde oversættelsen af formularer, hvilket risikerer at være i strid med artikel 47 og 48 i EU's charter om grundlæggende rettigheder, som omhandler adgang til effektive retsmidler og ret til et forsvar.

1.14 EØSU påpeger, at argumentationen om nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet er et positivt bidrag til debatten om indførelsen af et europæisk gruppesøgsmål.

2. **Indledning**

2.1 Hensigten med Kommissionens forslag er at nærme sig borgerne, forbrugerne og SMV'er ved at lette deres adgang til domstolene og give dem mere mod på at udnytte de muligheder, det indre marked rummer.

2.2 Forslaget indgår i de 12 konkrete foranstaltninger, der opstilles i »den anden rapport om unionsborgerskabet«, med sigte på at bistå de europæiske borgere i udøvelsen af deres rettigheder, f.eks. ved bilæggelse af tvister opstået i forbindelse med grænseoverskridende køb.

2.3 Den Europæiske Forbrugerdagsorden og *Small Business Act* slog også til lyd for dette initiativ med det formål at styrke respekten for forbrugernes og SMV'ernes rettigheder.

2.4 Med afsæt i de erfaringer, der er indhøstet siden ikrafttrædelsen af forordning (EF) nr. 861/2007 ([2]) om indførelse af en europæisk småkravsprocedure, som supplerer de sædvanlige nationale procedurer til inddrivelse af fordringer, og efter flere høringer foreslår Kommissionen at forenkle proceduren yderligere, gøre den billigere og mere tilpasset forbrugernes såvel som de små og mellemstore virksomheders behov.

2.5 Den europæiske småkravsprocedure, der blev indført med forordning (EF) nr. 861/2007, indeholder følgende hovedpunkter:

— den gælder for grænseoverskridende tvister på højst 2.000 euro på tidspunktet for modtagelsen af anmodningen;

— fordringshaveren skal benytte standardformular A og henvende sig til den kompetente domstol pr. post eller via andre kommunikationsmidler, som er accepteret af den medlemsstat, hvor sagen anlægges;

— en formular indeholder en beskrivelse af bevismaterialet og eventuelle bilag;

— proceduren er i princippet skriftlig, undtagen hvis dommeren træffer en anden afgørelse;

— repræsentation af parterne er mulig, men ikke obligatorisk;

— domstolen skal i princippet træffe afgørelse inden for en frist på 30 dage efter at have hørt parterne på et retsmøde, eller efter at have modtaget alle nødvendige oplysninger til at kunne træffe afgørelse.

2.6 Dommerens afgørelse er eksigibel og har fuld retsvirkning i medlemsstaterne. Den pågældende domstol skal uden ekstraomkostninger på anmodning af en af parterne udstede en attest, der udgør belæg for afgørelsen.

([1]) Universiteter, advokatuddannelseskurser, læreanstalter for dommere og anklagere osv.

([2]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 861/2007 af 11. juli 2007 om indførelse af en europæisk småkravsprocedure (EUT L 199 af 31.7.2007, s. 1).

2.6.1 Lige som i forordningen af 2007 foretog Kommissionen en evaluering før den 1. januar 2014, hvis første resultater den fandt positive, for ifølge Kommissionen vil anvendelsen af denne procedure mindske omkostningerne med 40 % og forkorte længden af tvisterne fra gennemsnitligt to år til fem måneder ([3]).

2.7 Men på trods heraf har Kommissionen fundet, at proceduren ville blive endnu mere effektiv, hvis beløbsgrænsen blev hævet for at gøre det muligt for SMV'erne også at bruge den.

3. **Kommissionens forslag**

3.1 Forslaget indeholder to store pakker af foranstaltninger, hhv. foranstaltninger af ren juridisk karakter og foranstaltninger af mere praktisk art, som tilsammen har til formål at mindske sagsomkostningerne.

3.2 Juridiske foranstaltninger

3.2.1 Den første foranstaltning sigter på at hæve beløbsgrænsen fra 2.000 euro til 10.000 euro for at gøre det muligt for SMV'erne at benytte denne procedure, som er frivillig.

3.2.2 Den anden foranstaltning drejer sig om udvidelsen af definitionen af begrebet grænseoverskridende sager for at udvide forordningens anvendelse til alle tvister med et grænseoverskridende element, herunder sager, hvori statsborgere i tredjelande er impliceret.

3.3 Praktiske foranstaltninger

3.3.1 For at mindske omkostningerne foreslår Kommissionen at udvide anvendelsen af elektronisk udveksling af dokumenter, tele- eller videokonferencer, når det er nødvendigt med mundtlige forhandlinger.

3.3.2 Den ønsker også at begrænse retsgebyrerne til 10 % af kravets værdi, med en tilladt grænse på 35 euro, og beløbet skal kunne betales ved bankoverførsel eller online ved betaling med kreditkort eller hævekort.

4. **Generelle bemærkninger til forslaget**

4.1 EØSU finder forslaget relevant, men anfører dog, at den forudsete procedure skal være klar og gennemsigtig for at virke efter hensigten. Dette indebærer, at formularerne skal være tilpasset alle berørte parter.

4.1.1 Derudover bør procesparterne og domstolene informeres om ordningen. I den forbindelse påpeger EØSU, at domstolene først blev underrettet meget sent om den europæiske betalingspåkravsprocedure og den europæiske småkravsprocedure takket være formidlingen af en brochure udarbejdet af Det Europæiske Retlige Netværk på det civil- og handelsretlige område ([4]).

4.1.2 Dette at anspore til at bruge elektronisk kommunikation, herunder også til forkyndelse af dokumenterne, samt pålægge domstolene at bruge videokonferencer ved retsmøder, undtagen hvis en af parterne beder om det modsatte ([5]), er en fremgangsmåde, der afviger fra fast praksis. Det vil påvirke retternes arbejdsgang. Det kræver desuden teknisk bistand til procesparterne, især fordi proceduren kan finde sted uden advokatbistand.

4.2 Hvad det indholdsmæssige angår, er den vigtigste foranstaltning, at beløbsgrænsen hæves fra 2.000 til 10.000 euro.

4.2.1 Denne ændring vil være til størst fordel for SMV'erne, som ifølge de af Kommissionen fremlagte tal kun tegner sig for 20 % af de nuværende anmodninger i henhold til konsekvensanalysen baseret på svar fra et panel, som EØSU finder meget snævert.

4.2.2 Det støtter forhøjelsen af beløbsgrænsen til 10.000 euro, men mener, at den kan være højt sat set i forhold til gennemsnitsbeløbet i de tvister, som forbrugerne er involveret i.

4.3 Det erklærede formål er at genoprette tilliden og sætte skub i samhandelen i det indre marked ved at forbedre retsvæsenets effektivitet. I den forbindelse opkaster EØSU spørgsmålet om klageadgang inden for småkravsproceduren.

([3]) Punkt 3.2 i konsekvensanalysen.
([4]) Citizens' guide to cross-border civil litigation in the European Union.
([5]) Jf. artikel 8 i forordningsforslaget.

4.4 EØSU anser dette mål for prisværdigt, men gør opmærksom på de mange eksisterende nationale forskelle. Det konstaterer således, at forslaget sigter på at begrænse sagsomkostningerne, men dette begreb kan opfattes forskelligt i de forskellige medlemsstater, hvilket oplysningerne fra 26 medlemsstater på e-justice-hjemmesiden vidner om, og det samme fremgår af en undersøgelse bestilt af Kommissionen om gennemsigtigheden i sagsomkostningerne i civile procedurer i EU ([6]).

4.5 Loftet på 10 % for sagsomkostningerne er højt sat. Det kan få negative konsekvenser i de medlemsstater, hvor omkostningerne ikke ligger på så højt et niveau.

4.6 Ved at hæve beløbsgrænsen for kravet og udvide begrebet grænseoverskridende tvist sender forslaget et signal til borgerne og SMV'erne om, at det tager hånd om og sætter ind på at imødekomme deres reelle behov.

4.7 Det afspejler også resultaterne af en Eurobarometer-undersøgelse offentliggjort i april 2013, ifølge hvilken 45 % af de adspurgte virksomheder erklærede, at de ikke anlagde sag, fordi udgifterne til sagsanlæg var uforholdsmæssigt store i forhold til kravets værdi.

4.8 Den foreslåede revision gør det også nødvendigt at ændre forordning (EF) nr. 1896/2006 om indførelse af en europæisk betalingspåkravsprocedure ([7]). I henhold til den forordning fører en skyldners indgivelse af en indsigelse til, at sagen automatisk bliver til almindelig civil retssag. Men siden ikrafttrædelsen af forordning (EF) nr. 861/2007 er denne begrænsning ikke længere relevant for småkravsprocedurer.

4.9 Forordning nr. 1896/2006, som allerede burde have været revideret, bør derfor præcisere, at hvis tvisten falder inden for anvendelsesområdet for den europæiske småkravsprocedure, bør denne procedure også kunne anvendes af en person eller virksomhed, som er part i en europæisk betalingspåkravsprocedure og som har indgivet en indsigelse til et europæisk betalingspåkrav.

4.10 EØSU påpeger, at argumentationen vedrørende nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet taler til fordel for indførelsen af et europæisk gruppesøgsmål.

5. **Særlige bemærkninger til forslaget**

5.1 Det er interessant at anvende videokonferencesystemer generelt, selv om dette stadig forekommer svært at realisere i alle de små retter.

5.2 Mange af dem har ikke internethjemmesider og kommunikerer ikke elektronisk. Det sker stadig ofte, at det er nødvendigt at henvende sig personligt for at få de nødvendige formularer til at anlægge en retssag, idet de retlige procedurer ikke er dematerialiserede. EØSU understreger ligeledes nødvendigheden af at være meget opmærksom på sikkerheden og fortroligheden i forbindelse med elektronisk kommunikation som led i en retssag.

5.3 I den forbindelse understreger EØSU, at formularerne skal være tydlige og forståelige. Derfor bør det specificeres, hvad bistanden i forslaget går ud på, hvilket kræver ganske betragtelige investeringer fra staternes side i en ikke særligt gunstig tid.

5.4 Endelig er oplysningen af de retsundergivne/borgerne det største problem, der skal løses for at sikre retsvæsenets effektivitet. Borgerne, især forbrugerne og SMV'erne, bør have adgang til pålidelige og uafhængige oplysninger, så de kan træffe en informeret beslutning om det videre forløb.

5.5 Forbrugerforeninger, de europæiske forbrugercentre og erfarne erhvervsforbund skal i øvrigt spille en afgørende rolle for at sikre en sådan kvalitetsoplysning.

5.6 F.eks. indeholder projektet om europæisk fuldbyrdelse (EJE-projektet) sager og meget praktiske temasider, som hovedsageligt er beregnet på stævningsmænd, men som kan være af interesse for videre kredse, fordi det vedrører domstolsadgang og udøvelse af rettigheder, men den form for kildemateriale er umiddelbart tilgængeligt.

([6]) https://e-justice.europa.eu/; Étude sur la transparence des coûts des procédures judiciaires civiles dans l'UE (Demoulin, Brulard, Barthélémy, Hoche).

([7]) EUT L 399 af 30.12.2006, s. 1.

5.7 Endelig understreger EØSU behovet for at give parterne mulighed for, at hele proceduren finder sted på deres medlemsstats officielle sprog. Dette krav byger i øvrigt på artikel 47 og 48 i EU's charter om grundlæggende rettigheder, som omhandler adgang til effektive retsmidler og ret til et forsvar, og som ikke kan begrænses blot og bart til oversættelsen af formularerne.

Bruxelles, den 25. marts 2014

Henri MALOSSE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg